

stu svojim pisanim djelom, koje je također značajan kamičak u mozaiku evropske kršćanske baštine i kulture, kao svjetionik stoji „apostol svih Rumunja”.

OSNOVANO MEĐUNARDODNO UDRUŽENJE ZA RELATIVISTIČKU ASTROFIZIKU

Vatikanska zvjezdarnica među prvim potpisnicima

Prigodom kongresa „Marcel Grossmann” o Einsteinovoj općoj teoriji relativnosti, održanog na Sveučilištu „La Sapienza” u Rimu 17. lipnja prošle godine potpisan je osnivački ugovor Međunarodnog udruženja za relativističku astrofiziku (ICRA) sa sjedištem u Rimu pri Odjelu za fiziku Sveučilišta „La Sapienza”.

Prvi potpisnici bili su predstavnici rimskog Sveučilišta „La Sapienza”, Vatikanske zvjezdarnice i Sveučilišta u Hefeu u Narodnoj Republici Kini. Predviđa se da će mu pristupiti i drugi instituti, među kojima, u najskorije vrijeme, Međunarodni centar za teorijsku fiziku u Trstu i Akademija za treći svijet, Sveučilište u Stanfordu (SAD) i Državno sveučilište u Washingtonu (SAD).

Ciljevi su Udruženja ovi:

a) istraživanje na području teorijske, iskustvene i promatračke astrofizike na planovima takve posebne složenosti da opravdavaju međunarodnu suradnju;

b) raspolaganje zajedničkim instrumentima i opremom ili takvima koji su Udruženju stavljeni na raspolagnje radi provođenja spomenutih istraživanja;

c) proučavanje i razvoj odgovarajućih metodologija i tehnologija za uspjeh istraživanja. Udruženje navedene ciljeve postiže s pomoću nadležnosti pojedinih svojih članova te sklapanjem sporazuma i ugovora prikladnih za postizavanje tih ciljeva.

Jednu od prvih inicijativa usmjerenih ostvarivanju ciljeva Udruženja (ICRA-e) poduzela je Vatikanska zvjezdarnica stavivši jedan svoj teleskop (dvostruki astrograf) na raspolaganje Udruženju. Taj će teleskop biti prenesen u Narodnu Republiku Kinu, u pokrajinu Xingiang.

Poznato je da su već nekoliko godina vatikanski astronomi prisiljeni tražiti nova mjesta za nebeska promatranja zbog prevelike osvijetljenosti noćnog neba u Castelgandolfu.

Osim toga, među mnogim znanstvenicima iz različitih krajeva svijeta koji su u istraživanju u Vatikanskoj zvjezdarnici ovih, posljednjih godina proveli duže ili kraće razdoblje bio je i stanovit broj astrofizičara iz Narodne Republike Kine. I upravo iz susreta vatikanskih astronoma s tim kineskim znanstvenicima rodila se zamisao da se vatikanski astrograf prenese u Kinu i da se tako bolje iskoristi.

U siječnju prošle godine (1985.) izaslanstvo od četiriju kineskih inženjera posjetilo je Zvjezdarnicu da bi ispitalo tehnička pitanja povezana s prijenosom teleskopa. Sada, s osnivanjem Udruženja — ICRA, pruža nam se prikladan institut da izvede taj prijenos.

Što se tiče znanstvenog istraživanja, taj će pothvat, sigurno, pridonijeti tome da se učvrste odnosi koje Vatikanska zvjezdarnica već ima s kineskim kolegama, ali i s drugim članovima ICRA-e. Kada, naime, teleskop bude postavljen na svojem novom položaju, bit će, snagom statuta, na raspolaganju svim članovima ICRA-e.*

* Prema *L'Osservatore Romano*, od 28. lipnja 1985., str. 5.